

Med tvivlen som drivkraft

Han er søn af en af Danmarks mest kendte erhvervsmand, men i stedet for at følge i sin fars fodspor tog han efter flere vildspor til New York for at gå på kunsthøjskole. Siden har Thomas Øvlisen etableret sig som kunster med skulpturer, man gerne må røre ved og legesyge malerier med inspiration fra barndommen. Og fundet ro i tvivlen, der bor i ham, i sit efternavn og i den arv, der følger med

Af Benjamin Dane

Formiddagssolen står ind gennem hvælvingerne på øverste etage i Nikolaj Kunsthal i indre København. Foran de store vinduespartier er spændt otte basketballkurve med motiver af måger og blå himmel i oliemaling på plexiglas, og på gulvet rammer solstrålerne et fint lag lyserødt sand, der rikochetterer og bader hele kirkerummets kuppelformede loft i et svagt rosa skær. To store, grå betonvægge med en firkantet hvid målskive står i hver sin ende af rummet og får Øvre Galleri til at føles som en skolegårdsboldbane på syre. I dem har gæster ridset navne og små hilsener

ind som kedsomme børn i gamle skoleborde eller forelskede par i et træ i parken.

Det hele har stået færdigt siden slutningen af januar, men først 21. april kan kunstner Thomas Øvlisen åbne dørene til kunstinstitutionen og lukke publikum ind. I mellemtiden har små grupper været forbi til private fremvisninger på skift og flittigt delt den fotogene totalinstallation på deres Instagram-stories – og to af malerierne er allerede solgt.

“Det føles lidt, som om halvdelen af København allerede har været her,” siger Thomas Øvlisen med et smil, mens han viser vej op ad de gamle kirketrapper.

“Men heldigvis har Nikolaj Kunsthal et

stort, lokalt publikum – det er jo byens egne kunsthal. Så der skal nok komme masser af mennesker,” indskyder han.

Den 46-årige kunstner, der er klædt i tophue, blazerjakke i fløjl og et par malerplettede arbejdsbukser, er uddannet fra Rhode Island School of Design i New York, men har siden han kom hjem fra USA i starten af 00'erne etableret sin praksis i Danmark, hvor han er tilknyttet V1 Gallery i Kødbyen på Vesterbro. Han er især kendt for sine skulpturer og sin ukonventionelle tilgang til det færdige værk, hvor han ofte inviterer publikum til at røre ved og interagere med kunsten. Han har haft en lang række soloudstillinger i både ind- og udland, særligt i USA, men den kommende udstilling er hans første solo på en offentlig kunstinstitution.

“Da jeg fyldte 40 sad jeg og følte mig lidt overset, måske, tænkte jeg, fordi jeg var uddannet i udlandet og ikke på Kunstakademiet herhjemme og ikke havde opbygget det samme netværk. Men så sagde min kone: “Du kender da masser af mennesker, ring nu rundt, og få det til at ske”. Jeg satte mig et mål om at komme ind på en offentlig kunsthal eller museum senest som 45-årig, og udstillingen her kom lige akkurat i bogen, inden jeg blev 46, så det tæller vel,” siger han.

Et særligt efternavn

Thomas Øvlisen har været i Nikolaj Kunsthal næsten hver dag, siden han blev færdig med at sætte værkerne op. Som en del af udstillingen har han midlertidigt rykket sit atelier ind i Tårngalleriet over for indgangen til Øvre Galleri, og her kan man komme på besøg i “kunstnerens værksted”, mens udstillingen løber. I selve udstillingsrummet står banen som et brudstykke af de storbyrum, hvor unge mø-

BLÅ BOG

Thomas Øvlisen

Privat

Født 1974. Bor i Holte sammen med sin kone Christine Kyhl Øvlisen og sine fire børn.

Uddannelse

Bachelor of Fine Arts fra Rhode Island School of Design i 2001.

Debuterede

som kunstner i 2003 med soloudstillingen “Stuff” på V1 Gallery i København. Har siden haft en lang række soloudstillinger i både Danmark og udlandet, primært i USA.

des og gør sig erfaringer – ikke bare med sport men også med venskaber, kærlighed og drømme om fremtiden. Lige som Thomas Øvlisen gjorde i egen barn- og ungdom på basketballbanen bag Ny Holte Skole i Holte, hvor han voksede op på Dronninggårds Allé med direkte adgang fra baghaven til Furesøen. Han er søn af Mads Øvlisen, der som topchef og bestyrelsesformand i Novo Nordisk var med til at gøre den danske medicinalvirksomhed til en international kæmpe, og keramikker Lise Hallas-Møller, hvis far Knud Hallas-Møller også var adm. direktør i Novo. Det er med andre ord ikke et helt almindeligt efternavn, Thomas Øvlisen bærer rundt på, og da han som ung, nyuddannet kunstner vendte hjem efter fem år i først Rhode Island og siden New York, kastede det også en vis opmærksomhed af sig.

“Jeg blev faktisk interviewet til Børsen, inden jeg overhovedet havde haft min første udstilling,” husker Thomas Øvlisen.

“Det affødte tung mobning bagefter. Min gode ven Knud Romer sagde: “Ja, der er rigtig nok nogen, der kan få en helside i Børsen, inden de har haft en eneste udstilling”.”

Har du været træt af altid at skulle forholde dig til dit efternavn?

“Ikke mere. I starten var jeg nok lidt. Mine forældre har altid samlet på kunst – Asbæk-familien er gode venner af min familie, og jeg er vokset op sammen med Martin Asbæk (gallerist og storebror til skuespiller Pilou Asbæk, red.). Første gang jeg skulle ud at møde den danske kunstverden, lige efter jeg var kommet hjem fra New York, sagde jeg til Martin: “Kan du ikke bare introducere mig som Thomas?”. Han

GALLERISTEN OG UDS STILLINGS CHEFEN SAGT OM THOMAS ØVLISEN

JESPER ELG, MEDEJER OG GALLERIST VED V1 OG EIGHTEEN GALLERY

“Thomas Øvlisen kom ind ad døren til V1 i vores gamle lokaler på Absalonsgade i 2002, det samme år som vi åbnede. Blot syv måneder senere viste vi Thomas Øvlisens første solo udstilling “Stuff” på galleriet. Jeg husker det som om, at man fik en Motorhead plade med i købet, hvis man investerede i et værk.

Hans kunst er blevet mere præcis, uden at miste de nuancer og kanter, der gør hans virke særligt.

Alle de ting, der kendetegner Thomas som person, findes i værkerne; generøsitet, empati, radikalitet, nysgerrighed, utålmodighed, viljestyrke, humor og en helt særlig eklekticisme.”

HELENE NYBORG BAY, KUNSTNERISK LEDER I NIKOLAJ KUNSTHAL

“Jeg ringede allerede Thomas op for to år siden, og udstillingen skulle faktisk have været vist i foråret 2020, men blev rykket til 2021 pga. den første nedlukning. Nu har udstillingen været igennem to nedlukninger.

Thomas Øvlisen er som kunstner utrolig vidende, fabulerende og hurtigt tænkende.

Hans intuition og umiddelbarhed gør, at mange idéer ændres undervejs. Det er en del af hans kunstneriske proces og det nærvær, som han er så god til at etablere via sine værker. Han griber nuet på alle måder.”

Efter to corona nedlukninger, kan kunstner Thomas Øvlisen nu endelig præsentere sin udstilling i Nikolaj Kunsthal for offentligheden. Foto: Walther Bølge

“ANDEN STJERNE TIL HØJRE”

21. APRIL genåbner Nikolaj Kunsthal, som fejrer 40 års jubilæum, med Thomas Øvlisen samt en gruppeudstilling med bl.a. Klara Lilja, Ida Kvetny, Anika Lori og Filip Vest.

“ANDEN STJERNE TIL HØJRE” er navnet på Thomas Øvlisens udstilling, der kan opleves frem til den 9 maj.

kiggede på mig og svarede: “Prøv at høre her, Thomas, enten så synker den, eller også så flyder den.” Og han havde jo ret. Hvis jeg ikke var god nok, så var jeg ikke god nok, uanset hvad jeg hed til efternavn.”

Hjerne som en svamp

Thomas Øvlisens ene storesøster arbejder i dag for Novo Nordisk. Men der har aldrig været en forventning i hans familie om, at børnene skulle gå i deres far og morfars fodspor, siger han. Det eneste, Mads Øvlisen sagde til sin søn, var, at han ikke syntes, han skulle blive advokat som ham selv. Og hans mor mente, at Thomas Øvlisen, der ikke var særligt god i skolen, kunne blive en god håndværker.

Egentlig ville han gerne have været biokemiker, men han kom ikke ind. I stedet startede han på biologistudiet på Københavns Universitet, men her fandt Thomas Øvlisen ud af, at han slet ikke var klar til at tage en uddannelse, så han droppede ud og blev i stedet ulønnet assistent for en fotograf. Siden fik han job hos reklamebureauet DDB Needham, men følte ikke, at han udviklede sig. Og da han en dag sad hjemme til middag hos sine forældre, hvor han var vokset op med kunst fra gulv til loft, foreslog en amerikansk ven af familien, som var på besøg, at han skulle søge ind på Rhode Island School of Design – fire timers kørsel nord for New York.

“Det er den bedste designskole i verden,” sagde han til mig,” husker Thomas Øvlisen.

Han var 22 år gammel, da han rejste til USA med en duffel-bag og en oppustelig rokokopude. Han havde søgt ind som grafisk designer, men på skolen havnede man i en smeltedigel af unge, kreative, ambitiøse mennesker, hvor man fik lov til at prøve sig af i alle kunstens afskygninger, og han endte i stedet med at specialisere sig i maleriet.

“Jeg har en teori om, at der er to perioder i ens liv, når man er helt lille, og siden når man er teenager, hvor alt er nyt, og ens hjerne bliver som en svamp. Det er derfor, de fleste af os kan huske alle de sange, vi hørte i vores ungdom. Det er siden gået op for mig, at det skete for mig igen, da jeg som 22-årig kom til USA. Der var en helt vild energi på skolen. Så mange nye indtryk – og jeg løb fra frokost ned til mit atelier, fordi det gik for langsomt at gå. Og jeg husker det hele, som var det i går. I dag har jeg derfor en livsfilosofi om at kaste mig ud i nye ting så ofte som muligt,

Thomas Øvlisen beskriver sin kone som en vigtig sparringspartner: “Hun er meget med og kommer med mange forslag. Nogen bliver forkastet med det samme, men dukker så op år senere.” Foto Walther Bølge

Hvis jeg ikke var god nok, så var jeg ikke god nok, uanset hvad jeg hed til efternavn

” Thomas Øvlisen, kunstner

fordi det er den bedste hjernegymnastik, der findes,” siger Thomas Øvlisen.

Lakmusprøven

Gennem V1 Gallery er Thomas Øvlisen blevet gode venner med bl.a. den britiske kunstner Shane Bradford, som han for et par år siden havde en definerende samtale med om sin kunstneriske praksis.

“Han drillede mig, fordi han syntes, at mine skulpturer var for teatraliske, fordi jeg inviterede publikum til at røre ved dem og flytte rundt på dem. “Mal nu bare et billede,” sagde han. Det er jo lakmustesten: Kan man lave et maleri, eller kan man ikke lave et maleri? Og et eller andet sted måtte jeg jo give ham ret,” siger Thomas Øvlisen, der begyndte at male med oliemaling for før-

ste gang, siden han gik på kunsthøjskole. Det startede, da et af hans fire børn fik et bordtennisbord i fødselsdagsgave. Bordet gik i stykker under levering, og da fragtmændene kom tilbage med et nyt, lod de det defekte bordtennisbord stå. Det måtte kunne bruges til noget, tænkte Thomas Øvlisen, så han hængte det op på væggen og gav sig til at male.

“Først malede jeg en regnbue som et slags grundlag, der skal skinne igennem det færdige maleri. Jeg tænkte, at det skulle være et landskabsmaleri, så ovenpå malede jeg skyerne fra introen til “The Simpsons”. Men så blev det hele lidt for bogstaveligt. På et tidspunkt i processen besøgte jeg en mand, som ejer den sidste del af en skitse af Willumsens badende børn. Det er en stregtegning, hvor alt er kortlagt, og man kan se ned i mindste detalje, hvordan han har opbygget maleriet. Jeg blev helt bjergtaget. På himlen hænger tre måger, og jeg tror det er derfra, de også har sneget sig ind,” fortæller Thomas Øvlisen, der opkøbte bordtennisborde på Den Blå Avis til udstillingen “Variations in Blue” på V1 Gallery i 2019, og lod mågerne flyve med over i sin nye udstilling, hvor bordtennisbordene er skiftet ud med basketballkurve, som Thomas Øvlisen selv har fået fremstillet efter de officielle NBA-mål, da dem, han kunne købe herhjemme, var for små. Tilfældigvis passede deres 120 cm perfekt til vinduesbredden i Øvre Galleri, og sådan er meget faldet i hak for Thomas Øvlisen i arbejdet med sin nye udstilling.

“Nogle gange kan man bare mærke, at den er der. Én gang i college oplevede jeg at se en tegning på papiret foran mig, inden jeg gik i gang – jeg fyldte den bare ud. På samme måde synes jeg, at der er så mange ting, der er gået op i en højere enhed i det her rum,” siger han.

Inspireret af Peter Pan

Normalt er det ellers tvivlen, der driver Thomas Øvlisen. Det skal ikke nødvendigvis forveksles med usikkerhed, snarere befinder han sig et sted i gråzonen mellem de to, og med tiden har han fundet ud af, at han skal tvivle på sig selv og sine valg som en del af sin arbejdsproces. Han plejer for sjov at kalde sig selv “den tvivlende Thomas” efter disciplen Thomas, der i Bibelen satte spørgsmålstegn ved Jesus’ opstandelse.

“Det er tvivlen, der får det til at bevæge sig og vibrere for mig. Uden den kommer jeg ingen vegne,” siger Thomas Øvlisen og laver en kobling til sin nye udstillings titel, der handler om at udstikke en kurs, bevæge sig i en retning for at se, hvor det tager en hen, uanset hvor ofte tvivlen måtte melde sig undervejs.

Han har kaldt den “Anden stjerne til højre”, ifølge omtalen af udstillingen, opkaldt efter J.M. Barries roman fra 1911 om Peter Pan, der rejser til Ønskeøen ved at styre mod “anden stjerne til højre, og så ligeud til det bliver morgen.” Men i virkeligheden, siger Thomas Øvlisen og smiler, er det et tegnefilmsudgaven fra Disneys Juleshow, han som barn så hvert år juleaftensdag, der er den egentlige reference. Og når man står i Øvre Galleri og kigger på mågerne og det lyserøde sand, er det ikke svært selv at føle, at man er havnet midt i et eventyr med Thomas Øvlisen som forfatter.

Titlen på Thomas Øvlisens udstilling er taget fra J.M. Barries "Peter Pan", men inspirationen hentet i Disney's Juleshow, fortæller Thomas Øvlisen. Foto: Walther Bølge

Thomas Øvlisen har rykket sit atelier op i kirketårnet på udstillingsstedet. Her kan man gå på opdagelse i hans finurlige materialer og inspirationskilder. Foto: Walther Bølge